

Rola i znaczenie dla rozwoju wylęgarnictwa projektów innowacyjnych realizowanych w ramach unijnych programów pomocowych w Polsce

Zdzisław Zakęś

Zakład Akwakultury, Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Dokonano przeglądu projektów/operacji o charakterze innowacyjnym zrealizowanych/realizowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego (SPO) „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” i Programu Operacyjnego (PO RYBY) „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. W SPO w ramach działania dedykowanego szeroko rozumianym innowacjom w sektorze rybactwa (około 5% ogółu środków) na projekty dotyczące jakości produktów rybnych (przetwórstwo) wydatkowano 30% środków, ochronę zasobów (rybołówstwo) – 44%, a na pozostałe (w tym akwakulturę) – 26%, czyli *de facto* kwota wydatkowana na operacje z obszaru akwakultury i wylęgarnictwa wynosiła jedynie kilkanaście procent. W ocenie *ex-post* SPO, podstawowy zarzut, jaki postawiono realizacji operacji innowacyjnych był zbyt naukowy charakter projektów. W PO Ryby realizowane są operacje o charakterze miękkim (np. szkolenia, konferencje) i tzw. projekty pilotażowe. Przeanalizowano innowacyjność tych ostatnich i ich znaczenie dla rozwoju wylęgarnictwa. Wyciągnięto następujące wnioski: (1) w przyszłym programie operacyjnym, realizacja w latach 2014-2020, bardziej precyzyjnie i jednoznacznie powinny być określone priorytety rozwoju akwakultury i związanych z nimi działań innowacyjnych, (2) z uwagi na ograniczone zasoby wodne wskazane jest, aby priorytetowy charakter nadać m.in. operacjom związanym z produkcją ryb, w tym materiału zarybieniowego, w systemach recyrkulacyjnych i/lub stosującym nowe technologie, (3) priorytetowym traktowaniem należałoby objąć operacje związane z dywersyfikacją produkcji, rozumianą w kontekście gatunkowym, sortymentowym, ale również i form działalności gospodarczej, (4) priorytety zawarte w strategii rozwoju sektora akwakultury muszą znaleźć odzwierciedlenie w kryteriach selekcji/wyboru operacji, a sam proces ich wdrażania uczynić bardziej sprawnym, transparentnym i merytorycznym, (5) operacje innowacyjne przede wszystkim należałoby oceniać pod względem ich nowatorstwa, możliwości i efektów wdrożenia, zgodności z priorytetami rozwoju sektora.

Badania zrealizowano w ramach tematu statutowego nr S007 Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie